GAZETA LWOWSKA.

Wychodzi z Dodatkiem codziennie, prócz świąt i niedzieli. Prenumerata kwartalna miejscowym 4 złr. 15 kr., odbierającym pocztą 4 złr. 40 kr., insercyę opłacają od wiérsza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz piérwszy 4 kr. następnie po 2 kr. m. k.

Nr. 277. **Poniedziałek 1. Grudnia 1851.** **Rok gazecie 40.**

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Lwów, 30. listopada. Dnia 29. listopada 1851 wyszedł w c. k. galicyjskiéj drukarni rządowéj i został rozdany XXI. zeszyt dziennika rządowego ustaw krajowych dla kraju koronnego Galicyi.

Wiédeń, 24. listopada. Dnia 25. listopada 1851 wyjdzie w c. k. nadwornej i rządowej drukarni w Wiédniu i będzie rozesłany LXIX. zeszyt powszechnego dziennika rządowego ustaw państwa, a mianowicie we wszystkich wydaniach.

Zeszyt ten zawiera pod

Nr. 244. Patent Cesarski z d. 6. listopada 1851, obowiązujący dla wszystkich krajów koronnych państwa z wyjątkiem miejsc od cła wyłączonych, którym począwszy od 1. lutego 1852 zaprowadza się nowa taryfa cłowa dla przywozu, wywozu i przewozu.

Nr. 245. Dekret ministeryum finansów z d. 15. listopada 1851, którym przyzwala się lokowanie składanych przez notaryuszów kaucyi w funduszu umorzenia długów państwa za przepisaną legalnie prowizyą.

Nr. 246. Rozporządzenie ministra spraw wewnętrznych z d. 16. listopada 1851 dla wszystkich krajów koronnych względem zakazu towarzystw tak zwanych przyjaciół światła, niemieckich katolików, wolnych Chrześcian i podobnych stowarzyszeń.

Sprawy krajowe.

(Sprostowanie.)

Lwów, 29. listopada. *Publiczne losowanie galicyjskich listów zastawnych odbędzie się dnia 6. grudnia 1851 r. o godz. 10. przed południem.* (Niniejszem prostuje dyrekcya galic. stanowego Towarzystwa kredytowego mylnie do Nr. 274. Gazety Lwowskiej podaną wiadomość, jakoby się wspomnione losowanie dnia 16. grudnia odbyć miało.)

(Rozkaz do armii Jego książęcej Mości komendanta IV. armii F. M. L. Edmunda księcia Schwarzenberg.)

Lwów, 16. listopada. Jego książęca Mość komendant czwartej armii F. M. L. Edmund książę Schwarzenberg wydał pod dniem 10. b. m. następujący rozkaz do armii. Jego Cesarska Mość nasz Najłaskawszy Monarcha raczył pod dniem 2. listopada r. b. z Żywca wydać do mnie następujące łaskawe pismo własnoręczne:

„*Wyśmienity stan, w którym znalazłem wszystkie wojska pod pańskiem dowództwem zostające, równie jak i rozmaite zakłady wojskowe, a mianowicie wszystkie szpitale udowadniają Mi pański czynny wpływ, równie jak i pańską troskliwość o dobro żołnierza, odpowiadającą zupełnie Moim życzeniom. Widzę się przeto mile spowodowanym wyrazić panu Moje najzupełniejsze uznanie, tudzież polecić panu, abyś jenerałom, sztabowym i wyższym oficerom i wszystkim żołnierzom wyraził Moje zadowolenie.*“

Jego Cesarska Mość Najłaskawszy nasz Monarcha wyrażał mi kilkakrotnie i najłaskawiej, także ustnie przy wszystkich pojedyńczych popisach i przeglądach Najwyższe Swoje zadowolenie z wyśmienitego stanu i starannego taktycznego ukształcenia wojsk, i nadał mi przy końcu podróży osobiście z najłaskawszemi wyrazami wielki krzyż orderu żelaznej korony, jako dowód Najwyższego uznania. Poczytuję sobie za największe ukontentowanie, że zostającym pod mojem dowództwem wojskom i stopniom wojskowym w każdym względzie tak doskonałym udzielić mogę powyższe słowa Jego Ces. Mości i dodać zarazem moje szczere podziękowanie wszystkim szarżom i całemu wojsku za udzielone mi wsparcie. Te uznane przez Najjaśniejszego Pana rezultaty są skutkami doskonałego ducha, wzorowej gorliwości i dobrych chęci, któremi się odznaczały wszystkie części armii od czasu jak objąłem komendę. Otrzymane Najwyższe wyszczególnienie zawdzięczam tylko sprawowaniu się wojsk i zawsze im za to będę wdzięczny. Wyrzeczone Najwyższe zadowolenie posłuży nam wszystkim do zachęty, aby dostąpić tego, co jeszcze brakuje, i zbliżyć się ile możności do stanu doskonałego; jakoż u nas wszystkich najwyższa dążność ku temu zostanie skierowaną, aby nietylko na placu parady i musztry, ale także przy każdej sposobności, gdzieby tego wymagała wola Jego Mości Cesarza, szczególnie na polu sławy sumiennie i zupełnie odpowiedzieć położonym w nas oczekiwaniom. *(W. Z.)*

(Patent Cesarski zaprowadzający nową taryfę.)

Wiédeń, 25. listopada. Wydany dzisiaj 25. listopada 1851 LXIX. zeszyt powszechnego dziennika rządowego ustaw państwa z r. 1851 zawiera pod nr. 244 następujący cesarski patent z dnia 6. listopada 1851, obowiązujący dla wszystkich krajów koronnych państwa z wyjątkiem miejsc od cła wyłączonych, którym się od 1. lutego 1852 nowa taryfa cła dla przywozu, wywozu i dla tranzyto *) zaprowadza.

My Fraciszek Józef Pierwszy, z Bożej łaski Cesarz Austryi; Król Węgier i Czech, Król Lombardyi i Wenecyi, Dalmacyi, Kroacyi, Slawonii, Galicyi, Lodomeryi i Iliryi, Król Jeruzolimy i t. d. Arcyksiążę Austryacki, Wielki Książę Toskański i Krakowski; Książę Lotaryngii, Salzburga, Styryi, Karyntyi, Krainy i Bukowiny; Wielki Książę Siedmiogrodzki; Margrabia Morawski; Książę górnego i dolnego Szlązka, Modeny, Parmy, Piacenzy i Guastali, Oświecima i Zatora, Cieszyna, Friaul, Raguzy i Zara; uksiążęcony Hrabia Habsburski, Tyrolu, Kyburga, Gorycyi i Gradyski; Książę Tryentu i Brixen; Margrabia wyższej i niższej Luzacyi, tudzież Istryi; Hrabia Hohenembs, Feldkirch, Bregenz, Sonnenberg i t. d.; Pan Tryestu, Kataro i na marchii Windyjskiej; Wielki Wojewoda województwa Serbskiego i t. d. i t. d.

zostaliśmy spowodowani za porozumieniem się z Naszą radą ministeryalną i po wysłuchaniu Naszej rady państwa dać Naszą najwyższą sankcyę zaprowadzeniu nowej powszechnej austryackiej taryfy cłowej dla przywozu, wywozu i przewozu, a przeto rozporządzamy jak następuje:

I. Niniejsza ustawa ma wejść w moc obowiązującą, zacząwszy od 1. lutego 1852 we wszystkich koronnych krajach państwa, z wyłączeniem miejsc od cła wyjętych.

II. Zacząwszy od dnia wejścia w moc obowiązującą nowej taryfy będzie pobierany cłowy dodatek 10 procent wyznaczonej w taryfie kwoty od tkanych i dzierganych towarów, od odzieży i strojów, od towarów z drogich i pospolitych kruszców, od bižuteryi i towarów składanych (klasy taryfy XVI., XIX., XXIV., XXV. i XXVI.)

III. Przez przeciąg pierwszego roku wyznacza się wchodowe cło od surowej bawełny cłowego cetnara *sporco jeden reński*, a cło od surowej przędzy bawełnianej cłowego cetnara *netto* ośm reńskich, i aż po upływie jednorocznego terminu nastąpią zawarte w taryfie pozycye cłowe.

IV. Nasi ministrowie finansów i handlu otrzymali polecenie zająć się obwieszczeniem i wykonaniem tych rozporządzeń.

Dano w Naszem stołecznem i rezydencyonalnem mieście Wiédniu dnia szóstego listopada roku tysiąc ośmset pięćdziesiątego pierwszego, a Naszego panowania w trzecim roku.

Franciszek Józef, m. p.
F. Schwarzenberg, m. p. Baumgartner, m. p.
Ransonnet, m. p.
Dyrektor kancelaryi rady ministeryalnej. (W. Z.)

(Okólnik p. Namiestnika Szlązka do starostw okręgowych względem środków ku zapobieżeniu niedostatkowi.)

Wiédeń, 26. listopada. Namiestnik kraju koronnego Szlązka wydał do starostw okręgowych w kraju okólnik, w którym oznaczone są środki ku zapobieżeniu niedostatkowi jakiby mógł wyniknąć w uboższych klasach ludności. Wskazana tam jest przedewszystkiem potrzeba wywierania wpływu na ceny targowe, aby ile możności zapobiedz ich zbytecznemu chwianiu się równie jak i sztucznemu podwyższaniu. Zalecone jest także utworzenie komitetów, któreby zakupywały najniezbędniejsze żywności, mianowicie jednak owoce strączkowe, i sprzedawały je klasom uboższym po najtańszych cenach. Fabrykantów i rzemieślników utrzymujących czeladź należy wezwać, aby zatrudniali swych robotników tak długo, jak to bez wyraźnej straty uczynić mogą. Dla próżniaków samowolnych należy pozakładać domy przymusowej roboty, ale oprócz tego zakładać tu i ówdzie domy dobrowolnej roboty. Powstawaniu i szerzeniu się chorób epidemicznych w skutku zepsutej strawy należy zapobiegać wyszukiwaniem prawdziwie biednych rodzin, rozdawaniem zdrowego chleba mię-

*) Sama taryfa cłowa będzie później wydana jako dodatek do tego zeszytu dziennika ustaw państwa, ale można ją już dostać osobno drukowaną w texcie niemieckim w c. k. nadwornej i rządowej drukarni.

dzy bardzo ubogich, i uchylaniem zachodzących niedostatków w szpitalach. Szczególną uwagę zwrócić należy na to, aby jak najobficiej wpływały zapomogi *in natura* ponieważ na każdy sposób zapomogi *in natura* przenosić należy nad zapomogi pieniężne. Duch dobroczynności ożywiający ludność Szląska przyłączy się bez wątpienia chętnie do chwalebnych zamiarów namiestnika i z ufnością oczekujemy naśladowania tego pięknego przykładu także i w innych krajach koronnych, mianowicie w tych, które w ostatnich czasach przez straszne powodzie tak wielkiego doznały nieszczęścia. *(Lit. koresp. austr.)*

(Wiadomości potoczne z Wiednia z d. 24. listop.)

Wiedeń, 24. listopada. Dla pokrycia kosztów utrzymania szkół realnych założony będzie osobny fundusz szkół realnych. Wysokie ministeryum ogłosi w téj mierze osobne statuta, jako niemniej i względem administrowania nowego funduszu.

— W liczbie zawartych umów między Austryą i Bawaryą znajduje się także i ugoda względem wspólnego dozorowania rzek pogranicznych. Tak austryackie jako i bawarskie okręta mogą bez trudności przebywać rzeki pograniczne z wszelkiem uwolnieniem od urzędowej procedury cłowej podczas żeglugi. Dla uniknięcia wszelkich nadużyć poddano tylko ładujące okręta pod dozór. Również i ta umowa miała jak mówią otrzymać już naj. sankcyę i zawiera przepisy względem dopełnienia wspólnego dozorowania.

— Dla zaszłych wypadków szczególnych wydało ministeryum sprawiedliwości rozporządzenie téj treści, że strony proszące o wydanie sobie sukcesyi wykazać się muszą zarazem potwierdzeniem c. k. urzędu podatkowego, jako prawem przepisana należytość na rzecz funduszu szkół normalnych uiszczona została.

— Członkowie stanowej komisyi lekarskiej przy c. k. namiestnictwach rozpoczną swoje działanie z 1. grudnia. Udzielone im instrukcye składają się z 18 paragrafów. Według tego dozwolono jest komisyi przedstawić namiestnikowi do mianowania także i nadzwyczajnych członków dla spraw, których załatwienie wymagałoby referentów z wiadomościami specyalnemi. Komisya odbywa swoje posiedzenia w formie obrad, i stanowi uchwały większością głosów.

— Po kilkuletnich negocyacyach stanęła między Austryą i Prusami ugoda względem regulacyi pogranicza między Szlązkiem, granicą Morawii i Braunau. Ugodę spisano według postanowień traktatu pokoju z roku 1742 przyzwalających jak wiadomo na ułatwienia pograniczne dla Austryi, i przygotowano ją już do ratyfikacyi.

— Wiedeńsko-lwowska linia telegraficzna będąca już na ukończeniu, przedłużoną ma być na wiosnę do Siedmiogrodu, dla połączenia także i tego odległejszego kraju koronnego z środkowym punktem monarchyi. *(L. Z. C.)*

— Jego ces. Mość raczył najwyższemi postanowieniami z d. 7. i 15. b. m. rozporządzić, ażeby dyrekcye poczt w Krakowie i Czerniowcach, tudzież w Opawie, Salcburgu, Klagenfurcie i Lublanie rozwiązano, a sprawy administracyjne dyrekcyi Krakowskiej i Czerniowieckiej przydzielono dyrekcyi poczt we Lwowie, zaś dyrekcyi Opawskiej, Salcburgskiej, Klagenfurckiej i Lublańskiej oddano pogranicznym dyrekcyom poczt w Bernie, Lincu Gracu i Tryeście. *(Lit. kor. austr.)*

(Wiadomości potoczne z Wiednia z dnia 25. listopada.)

Wiedeń, 25. listopada. Projekt reorganizacyi wojskowych zakładów wychowawczych poruczony jak wiadomo do wypracowania Fml. hrabi *Coronini*, przedłożono J. M. Cesarzowi, i otrzymał już najw. sankcyę. Organizacya nastąpić ma stopniowo, i zacznie się od urządzenia szkoły pionierów w Tuln. Dla wyższego wykształcenia szczególnie uzdolnionych młodzieńców zaprowadzony będzie osobny wydział akademicki.

— Upewniają, że Dania w odpowiedzi na znane noty cesars. austr. rządu przesłała pismo zawierające większe uznanie austryackich przedstawień, niż to miało miejsce w dwuznacznych dawniej odpowiedziach. Zdaje się teraz, że przesilenie już ustało, i że odnosząca się sprawa załatwiona będzie wprawdzie z pewnemi modyfikacyami, zawsze jednak na zasadzie zawartych w nocie austryackiej warunków.

— W dobrze o rzeczy zawiadomionych kołach upewniają, że we wszystkich państwach niemieckich nastąpić ma modyfikacya sądów przysięgłych. Instytut przysięgłych zastąpiony być ma przez kolegium sędziów z prawami obeznanych, i któremu dodani będą ze strony administracyi rządowej przysięgli wybrani z ludu w takim stosunku, jak niegdyś asesorowie sądów kryminalnych. Procedura ustna i jawność nic na tem nie stracą, bowiem odnosząca się zasada będzie i nadal zachowana. Zaszłe w Austryi wypadki w czasach najnowszych wskazały potrzebę zaprowadzenia w tym względzie niektorych zmian na tak długo, pokąd pomiędzy ludem nie ustali się zdrowe zdanie polityczne. Słychać też, że w. ministeryum sprawiedliwości zajęło się już tą kwestyą. Saksonia układająca projekt do nowego kodexu kryminalnego, poszła również za powyższemi względami.

— Wielkie księstwo Oldenburgskie przystąpiło do austr. niemieckiego związku pocztowego, a obowiązujące przepisy w téj mierze przyjdą tam w najbliższym już miesiącu do wykonania.

— Na wczorajszem nadzwyczajnem posiedzeniu banku obradowano nad stosunkami waluty, a oprócz tego naradzano się nad kwestyą udzielenia bezpośredniego wsparcia dla przedsiębierców przemysłowych w kraju, i mianowania odnoszącego się komitetu wsparcia.

— Rocznica wstąpienia na tron J. M. Cesarza obchodzona będzie we wtorek ze zwykłą uroczystością po wszystkich kościołach.

— Dla przedłożenia prośb o odnowienie nadań lennictwa z przyczyny wstąpienia na tron J. M. Cesarza oznaczono w niektórych krajach koronnych nowy termin do końca maja 1852 z tym dodatkiem, że po upływie tego czasu utracą nieochybnie według przepisów najw. patentu z 7. września 1785 prawo lennictwa wszyscy, którzy prośby te przedłożyć zaniedbają.

— Z rozkazu J. M. Cesarza pracuje jeden z artystów w Rzymie nad obrazem J. Ś. papieża Piusa IX. przeznaczonym do umieszczenia w cesarskich apartamentach.

— Dziesiąte wylosowanie pożyczki księcia Windischgraetz nastąpi w najbliższy poniedziałek.

— Na cześć księcia elektora Heskiego odbyła się u cesarskiego dworu wielka uczta familijna. Po otworzeniu dróg komunikacyjnych udaje się książę z powrotem do swego kraju. Małżonka księcia elektora nie mogła zjechać do Wiednia z przyczyny zepsutej kolei północnej i oczekuje w Pradze przyjazdu księcia. *(L. Z. C.)*

(Kurs wiedeński z 28. listopada 1851.)

Obligacye długu państwa 5% — $91\frac{1}{2}$; $4\frac{1}{2}$% — $81\frac{5}{8}$; 4% — 73. 4% z r. 1850 —; $2\frac{1}{2}$% $47\frac{3}{4}$; wylosowane 3% —. Losy z r. 1834 — —; z roku 1839 — $296\frac{1}{4}$. Wiéd. miejsko bank. $2\frac{1}{2}$% —. Akcye bankowe 1199. Akcye kolei półn. 1490. Glognickiej kolei żelaznéj —. Odenburgskie —. Budwejskie —. Dunajskiej żeglugi parow. —. Lloyd —.

Ameryka.

(Nieporozumienie między Hyszpanią i Stanami zjednoczonemi załatwione.)

Według dziennika {*New-York-Weekly-Herald* załatwiono w dobry sposób wszystkie nieporozumienia między Hyszpanią i Stanami Zjednoczonemi. Hyszpania żąda tylko salutowania swéj bandery, poczem chce puścić w niepamięć obrazę hyszpańskiego konzula w Nowym Orleanie i jeńców na wyspie Kuba uwolnić — Przeciwnie zaś listy z Hawanny z 30go października donoszą, że staro-hyszpańska partya na wyspie Kuba jest nieugięta; słychać nawet, że najznakomitsi kupcy i właściciele dóbr w Hawannie chcą do dworu w Madrycie podać petycyę przeciw amnestyowaniu jeńców lub złagodzeniu ich kary. List z Washyngtonu pod dniem 5. listopada zapewnia, że północno-amerykański rząd protestował już przeciw instrykcyom francuskich i angielskich krążących okrętów do przetrząsania okrętów północnej Ameryki, które zdają się być podejrzane o wyprawę na wyspę Kuba, odwołując się do zasad w traktacie Askburton. Następnie donoszą, że rząd hyszpański amnestyonował na prośbę lorda Howden, 23 zawikłanych w sprawę Kuby Anglików. *(Gaz. Pr.)*

Francya.

(Posiedzenie zgromadzenia narodowego z d. 21. listopada.)

Paryż, 21. listopada. Po zagajeniu posiedzenia dzisiejszego wniósł minister spraw wewnętrznych *Thorigny* projekt do ustawy proponujący odroczenie wszystkich potrzebnych wyborów gminnych i departamentalnych aż do wydania nowej ustawy. Zgromadzenie wotowało żądane przez ministra przyznanie nagłości. Potem wytoczono dalszą debatę nad gminną ustawą wyborczą. Następywał paragraf 14. tyczący się środków do wykazania dwuletniej osiadłości. — Bardzo wiele poprawek chcących ułatwić to udowodnienie a przezto rozszerzyć prawo wyborcze, odrzucono, a sam artykuł przyjęto. Dalsze mniej znaczące postanowienia wotowano prawie bez debaty. Przy artykule 20ym wszczęła się mowa o poprawie pana *Pierre Leroux*, która także kobietom chce nadać prawo wyborcze w gminie. Lewa strona chciała ten wniosek towarzysza swego powitany ogólnym śmiechem ominąć kwestyą wstępną. Ale prawa strona dozwoliła „filozofowi z góry“ uzasadnić swój wniosek. Pierre Leroux zabrał głos i zaczął najpierw od gorzkich wyrzutów robionych demokratycznym kolegom swoim. Lewa strona, mówił on, jest równie arystokratyczną jak prawa, kiedy odmawia kobietom prawo wyboru. Zaprawdę tamta jest trzykroć więcej wykluczającą niż ostatnia, albowiem konserwatyści wykluczyli przez ustawę wyborczą z 31go maja tylko 3 milionów wyborców; demokraci zaś odmawiają 9 milionom wyborczyń przynależne im prawo. Dla udowodnienia tego prawa podjął się mowca wyłożyć dzieje Francyi i skreślić organizacyę „przyszłego społeczeństwa.“ Przytem powoływał się na powagę pp. Sieges i Condorcet. „Czy fizyczna słabość kobiet jest powodem do ich wykluczenia? W takim razie trzebaby i wyborców stawiać pierwej przed lekarskim sądem przysięgłych. Czy zarzucają im brak zdolności umysłowych? Niestety, ja znam wielu reprezentantów; którzy także niemają ich podostatkiem.“ (Śmiech.) On chce jak się sam wyraża, ścisłego połączenia obojga płci, na co pewien żartowniś się odzywa: „Zapewne przy drzwiach zamkniętych!“ Mowca twierdził, następnie że lud niewie nic o różnicy między mężczyzną a kobietą, tak jak prawo ją ustanawia, a żadna organizacya gminna niewyda owocu przez wykluczenie kobiet. (Nowy śmiech.) W końcu chwalił Leroux arcybiskupa Paryża za przemowy jego do robotników, które trafiają do przekonania wszystkich socyalistów. (Senzacya.) Ma on nadzieję równie jak Saint Simon, że socyalizm, chociaż teraz jeszcze nieznany lub prześladowany, równie prędko się rozszerzy, jak — grypa. Już kicha arcybiskup Paryża. Niezadługo będzie cały świat kichać. Poprawka pana Leroux nieznalazła poparcia ani z prawej ani z lewej strony.

(Posiedzenie z dnia 22. listopada)

Paryż, 22. listopada. Posiedzenie publiczne zagajono dziś bardzo późno, ponieważ ważne obrady wstępne nad ustawą o odpowiedzialności przeciągnęły się w oddziałach po-za naznaczony termin.

Zgromadzenie toczyło dalej drugą obradę nad gminną ustawą wyborczą. Długą listę kategoryi przeznaczonych do wykluczenia za to, że były skazane na karę, przyjęto tak jak w ustawie z 31go maja prawie całkiem bez oporu. Również przyjęto spiesznie jeden po drugim cały szereg artykułów z podrzędnemi postanowieniami, a w końcu zastrzeżono sobie jeszcze osobną ustawę o organizacyi komunalnej, miasta Paryża. Po burzliwej scenie wywołanej poprawką jen. Grammont mającą na celu karanie wszystkich bez uniewinnienia się niegłosujących wyborców, która jednakże skończyła się jednogłośnem odrzuceniem tej poprawki, zaczęto głosować poimiennie nad kwestyą: Czyli gminna ustawa wyborcza ma być przypuszczona pod trzecią obradę? Lewa strona wotowała tym razem także. Z głosowania pokazało się, że ustawę przyjęto przy drugiem obradowaniu 441 głosami przeciw 229. *(G. Pr.)*

(Obrady w wydziałach nad ustawą o odpowiedzialności.)

Paryż, 22. listopada. Najważniejszym wypadkiem z dnia dzisiejszego jest rezultat obrad wydziałowych nad ustawą o odpowiedzialności. Tylko 532 reprezentantów miało w nich czynny udział. Obserwowano nieobecność wielu stronników pałacu Elysée i wstrzymięźliwe milczenie obecnych ministrów. Przeciw ustawie o odpowiedzialności co do treści jej wniesiono bardzo mało zarzutów. Co więcej republikanie i ultralegitymiści nazwali ją dość łagodną jeszcze. Nawet i członkowie stowarzyszenia „des Pyramides" oświadczyli się tylko dlatego przeciw niej, ponieważ obrano dla niej złą porę, i ponieważ przyjęcie ustawy o odpowiedzialności przy teraźniejszych okolicznościach byłoby niejako aktem nieprzyjaźni przeciw prezydentowi republiki. W tym duchu mówili Crouseilles, Beugnot, Boinvilliers, Lestiboudois, Chadenet, Janvier i inni. Za ustawą mówili z szczególnym zapałem pp.: Berryer, jenerał Bedeau, jenerał Cavaignac, Creton, Jules de Lasteyrie, i w ogóle wszyscy legitymiści, orleaniści i republikanie. Podczas głosowań dla obrania członków wydziału wszczął się spór nietyle między obrońcami i przeciwnikami ustawy o odpowiedzialności ile raczej między samymi obrońcami jej z większości i mniejszości. Wydział dla ustawy o odpowiedzialności składa się z następujących 15 członków: 1) Michel (de Bourges), 2) Pascal Duprat, 3) Cremieux, 4) Emanuel Arago, 5) Marc Dufraisse, 6) Pradié — z ostatecznej lewej strony, 7) Monet, 8) Dufaure, 9) Combarel de Leyval — umiarkowani republikanie, 10) Béchard, 11) Berryer, 12) Laboalie — legitymiści; 13) Creton, 14) Jules de Lasteyrie — orleaniści; 15) Janvier, członek stowarzyszenia des Pyramides. Pierwsi 14, to jest 6 montagnardów, 3 umiarkowani republikanie, 2 orleaniści i 3 legitymiści sprzyjają ustawie o odpowiedzialności, tylko jeden członek Janvier jest przeciw niej. — Lecz i ten przyjaciel pałacu Elysée został obrany tylko dla pierwszeństwa z wieku 17 głosami przeciw 17, które otrzymał Chaffour montagnard. Podług dokładnego obliczenia mają kandydaci do wydziału, którzy są za ustawą o odpowiedzialności, razem 422 głosów, a przeciwnicy jej tylko 110. Jest zatem bardzo podobnem do prawdy, że chociaż do tych 110 głosów przyłączą się jeszcze wszystkie niepodane dziś głosy bonapartystowskie, przecież znaczna większość za ustawą o odpowiedzialności się oświadczy. Niepotrzebujemy wspominać o tém, że rząd musiałby wotum takie uważać za oświadczenie nieprzyjaźni. Z wielu stron odzywają się zdania zgadzające się w tem zupełnie, że taki akt parlamentu znagli koniecznie władzę wykonawczą do samowolnego kroku. *(G. Pr.)*

Szwajcarya.

(Przedmioty obrad mającego się zebrać zgromadzenia federacyjnego.)

Berna, 20. listopada. Na dniu 1. przyszłego miesiąca zbierze się nowe zgromadzenie federacyjne. Przedmiotami obrad jego będą: ukonstytuowanie rady narodowej i stanowej, rozpoznanie protokołów wyborczych, wybór prezydenta i biur; konstytucyjne wybory przez zgromadzenie federacyjne, mianowicie wybór rady federacyjnej, prezydenta i wiceprezydenta federacyjnego, kanclerza federacyi, wybór sadu federacyjnego, prezydenta, wiceprezydenta i ich suplentów. Projekta do ustaw: względem miary i wagi, względem urządzenia kolei żelaznych, względem utworzenia akademii szwajcarskiej i szkoły politechnicznej, względem zaciągnienia pożyczek z kas federacyjnych, o polityczno- policyjnych gwarancyach kantonów w obec urzędników federacyjnych, o żołdzie dla wojska federacyjnego w nowej walucie. Budżet na rok 1852, rachunek wydatków na straż pograniczną w roku 1849. Sprawozdania i wnioski rady federacyjnej względem pensyi dla wysłużonych wojskowych indywiduów z armii federacyjnej; względem ustanowienia przeciętnej sumy dochodów pocztowych w kantonach z lat 1844, 1845 i 1846 dla wydzielenia czystego dochodu dla federacyjnej administracyi pocztowej; względem pretensyi kantonu Graubünden dla pokrycia kosztów emigracyjnych; względem założenia elektrycznych telegrafów w Szwajcaryi. Sprawozdanie sądu federacyjnego. *(O. P. A. Z.)*

Włochy.

(Turyńska izba deputowanych rozpoczęła swoją czynność.)

Turyn, 19. listopada. Dziś o pół do drugiej po południu rozpoczęła izba deputowanych nanowo swoje prace prawodawcze przerwane od 15. lipca r. b. Reprezentanci pojmują dokładnie ważność polityczną i finansową obecnej sesyi. Jakoż zaraz pierwszego dnia zebrali się bardzo licznie. Wszyscy ministrowie byli na swoich miejscach; ministrowie publicznego oświécenia, p. Forin i łask i sprawiedliwości, p. Deforesta, zajęli po raz pierwszy miejsce w tej ławce, która w teraźniejszych czasach więcej niż kiedykolwiek jest ławką cierpień. Prezydent rady ministrów p. d'Azeglio niebył obecny.

Zdaje się, że prace parlamentarne podczas tej sesyi, która jest tylko dalszym ciągiem sesyi tegorocznej, ograniczą się na rozpoznaniu budżetu na rok 1852 i że zaraz po uchwale sesya zostanie zamknięta, ale w dwa tygodnie potem otwartą zostanie sesya na rok 1852. Spodziewać się, że debaty będą spokojne i godne tego zgromadzenia, które już tyle dało dowodów patryotyzmu i taktu. Każdy pojmuje, że w obec oczekiwanego przesilenia europejskiego najmniejsza zmiana gabinetu pociągnęłaby za sobą bardzo złe skutki.

Na dzisiejszem posiedzeniu nie zaszło aż do tej chwili nic ważnego (teraz pół do czwartej).

Senat nie odbył dziś publicznego posiedzenia; pracował w biurach. *(Ind.)*

(Posiedzenie sardyńskiej izby deputowanych dnia 21. listop.)

Turyn, 21. listopada. Na dzisiejszem posiedzeniu sardyńskiej izby deputowanych przedłożył minister finansów projekta ustawy tyczące się budżetu dochodów i wydatków na rok 1852; poczem zabrał głos deputowany *Brofferio*: Wniosę, rzekł, kilka interpelacyi do wszystkich ministrów. (Śmiechy) Zapytam pana ministra łask i sprawiedliwości o sprawy rzymskie; zapytam pana ministra publicznego oświecenia o najnowsze zdarzenia wchodzące w zakres jego urzędowania; zapytam pana ministra wojny o kilka rozkazów dziennych do armii; zapytam pana ministra finansów względem utworzenia nowych urzędów dla poboru podatków; zapytam pana ministra spraw wewnętrznych o niektóre przedmioty publicznego bezpieczeństwa; zapytam pana ministra robót publicznych o zły stan gościńców, szczególnie w prowincyi Novarra; zapytam się nakoniec, ponieważ p. minister spraw zagranicznych jest nieobecny, cały gabinet o misyę księcia Pasqua do Medyolanu przy sposobności szczęśliwego przybycia cesarza. (Szmer i śmiechy.)

Minister finansów. Zdaje mi się, że szanowny preopinant chcąc wymienić wszystko, wymienił zbyt mało; z tego co nam powiedział wynika, że interpelacye jego tyczą się całej polityki gabinetu, to jest polityki zewnętrznej, wewnętrznej, administracyjnej, finansowej i uniwersyteckiej. Wszakże, jeżeli się nie mylę, zupełnie inaczej pojmowano zawsze interpelacye. Interpelacya powinna się odnosić do pewnych faktów, które muszą być wyszczególnione, aby na nie można jasno odpowiedzieć. Jeżeli szanowny mowca chce wyrazić krytykę ogólną, tedy zapewne łatwo będzie ministerstwu odpowiedzieć argumentami ogólnemi. Co do ministrów, przeciw którym wymienił fakta szczegółowe, sądzę, iż z łatwością zdołają odpowiedzieć; co do mnie, oświadczam, że gotów jestem każdej chwili odpowiedzieć na uczyniony mi zarzut względem utworzenia urzędów, o których wspomniał.

Interpelacye odłożono na dzień jutrzejszy. *(Ind.)*

(Pismo ambasady sardyńskiej do kardynała-sekretarza państwa.)

Rzym, 12. listopada. Zapewniono nas z niezawodnego źródła, że kardynał-sekretarz państwa otrzymał w tych dniach pismo od ambasady sardyńskiej, w którem gabinet turyński dobitniej niż kiedykolwiek wyraża życzenie, aby dawne przyjaźne stosunki ze stolicą papiezką jak najprędzej przywrócone być mogły. Po zdaniu o tem sprawy przez kongregacyę kardynałów, zostały w odpowiedzi oznaczone bliżej warunki, pod któremi watykan ma zamiar wysłać do Piemontu prałata z obszernem pełnomocnictwem dla załatwienia wszelkich dyferencyi. *(A. a. Z.)*

Niemce.

(Sprawy wirtembergskiej izby deputowanych.)

Sztutgarda, 21. listopada. Wczoraj przypadały z dziennego porządku obrady nad uchwałą dodatkową do ustawy z 3. października 1849 względem utworzenia miejskiej milicyi. Izba postanowiła upraszać rząd o przedłożenie projektu uchylającego ustawę z 3. października, tudzież innego projektu, któryby utworzenie miejskich milicyi oddał pod pewnemi warunkami do własnego uznania szczególnych gmin.

— 22. listopada. Na wczorajszém posiedzeniu odrzuciła izba druga prośbę *niemiecko-katolickich* gmin w Sztutgardzie, Ulmie i Esslingen o wsparcie z publicznego skarbu dla pokrycia kosztów obrządku. *(Pr. Z.)*

(Rozporządzenie nowego ministeryum hanowerskiego zwołujące sejm.)

Hanower, 23. listopada. Dymisya dotychczasowego ministeryum i mianowanie nowego, należy do wiadomych już rzeczy.

Rozporządzenie nowego ministeryum zwołujące sejm na 2. grudnia r. b. opiewa następnie:

„J. M. król raczył odnośnie do §. 109 ustawy z 5go września 1848 w sprawie niektórych zmian w konstytucyi krajowéj postanowić, aby odroczone 3. lipca r. b. powszechne zgromadzenie stanów zebrało się znowu we wtorek 2go grudnia r. b. Członkowie jego otrzymują przeto wezwanie do zjechania się tutaj w pomienionym zamiarze. — Hanower, 22. listopada 1851.

Królewskie ministeryum:

E. v. Schele. v. Brandis. G. Bacmeister. L. Windthorst. v. Borries." *(Pr. Z.)*

(Książę Lobkowitz ces. austr. fml. w przejeździe przez Drezdno.)

Drezdno, 22. listopada. C. k. austr. fml. książę Lobkowitz przejeżdżał przez Drezdno dla wręczenia pisma kondolacyjnego ces. austr. Dworu, panującemu teraz królowi Jérzemu V. i złożenia mu w imieniu ces. familii życzeń pomyślności przy objęciu rządów. Ze

strony naszego Dworu wysłano w podobnym celu do Hanoweru król. tajnego radzcę i prezydenta wyższego sądu apelacyjnego, dr. Langenn. *(Dr. Journ.)*

(Kurs giełdy frankfurtskiej z 24. listopada).

Metal. austr. 5% — $72\frac{3}{4}$; $4\frac{1}{2}$% $64\frac{1}{4}$. Akcye bank. 1140. Sardyńskie —. Hyszpańskie 3% $35\frac{1}{2}$. Wiédeńskie 95.

Prusy.

(Król Jego Mość wybiéra się w podróż do Berlina.)

Berlin, 24. listopada. J. M. Król. przybył dzisiaj zrana do Bellevue, i wysłuchał propozycye prezydenta i kilku ministrów. Dnia jutrzejszego zaś udać się ma w podróż do Hanoweru, gdzie we środę przeniesione będą uroczyście do mauzoleum zwłoki króla Ernesta Augusta i jego małżonki a siostry pruskiéj królowéj ś. p. Ludwiki. W podróży swéj tam i napowrót przenocuje król w Brunświku.

(Kurs giełdy berlińskiej z 25. listopada.)

Dobrowolna pożyczka 5% — 102 p. $4\frac{1}{2}$% z r. 1850 $102\frac{1}{4}$. Obligacye długu państwa $88\frac{1}{2}$. Akcye bank. 97 l. Pol. list. zastaw. —; nowe $94\frac{1}{4}$; Pol. 500 l. $84\frac{1}{2}$; 300 L. $144\frac{1}{2}$ l. Frydrychsdory $13\frac{1}{12}$. Inne złoto za 5 tal. $9\frac{3}{4}$. Austr. banknoty 81 l.

Dania.

(Stan rzeczy w Danii.)

Ważne są wiadomości z Danii. Partya ultra-duńska jest pokonana. Interwencya Rosyi przeważyła na stronę żądań mocarstw niemieckich w kwestyi księstw. Przywrócono status quo, jaki istniał przed rewolucyą roku 1848. Ani Szlezwig ani Holsztyn nie będzie wcielony do Danii. Szlezwig niebędzie posyłał deputowanych do Kopenhagi. Pan Karol Moltke mianowany został specyalnym ministrem dla tego księstwa i jako taki niebędzie odpowiedzialny izbom duńskim. Obadwa księztwa będą miały swoje niezawisłe sejmy. Słowem kwestya rozwiązana zupełnie w duchu żądań niemieckich, partya zupełnego przyłączenia Szlezwigu zawiodła się w Kopenhadze. Niektórzy utrzymują, że to tylko rozstrzygnienie prowizoryczne. Bądź jak bądź, to jednak pewna, że teraźniejszy stan rzeczy długo trwać będzie. Wojska związkowe wyjdą zapewne już wkrótce z księztw. *(Indep.)*

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe w obwodzie Lwowskim.)

Lwów, 22. listopada. Na targach w Gródku, Jaryczowie i Szczercu sprzedawano w pierwszych dwóch tygodniach bież. miesiąca w przecięciu korzec pszenicy po 19r.10k.—20r.—18r.45k.; żyta 13r. 40k.—14r.—13r.22k.; jęczmienia 9r.35k.—10r.—10r.15k.; owsa 4r. 55k.—6r.—5r.; hreczki 10r.30k.—11r.—11r.; kartofli 5r.—0.—5r. 30k. Cetnar siana w Gródku po 2r.22k. Sąg drzewa twardego kosztował 22r.30k.—15r.—22r.30k., miękkiego 17r.30k.—7r.30k.—18r. Za funt mięsa wołowego płacono 6k.—10k.—$8\frac{3}{4}$k. i za garniec okowity 3r.45k.—3r.5k.—4r.30k. w. w. Kukurudzy, nasienia konicza i wełny nie było w handlu.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 29. listopada.

PP. Babecki Leon, z Zazolnicy. — Pieńczykowski Meliton, z Tarnowa. — Obertyński Leopold, z Stronibab. — Zawadzki Jan, z Firlejówki. — Ujejski Kornel, z Lubszy.

Dnia 30. listopada.

Hrabia Komorowski Adam, z Konotop. — Hrabina Lanckorońska Maria, z Cieszanowa. — Baron Brunicki Albert, z Podhorzec. — PP. Łodyński Justyn, z Wiszenki. — Bochdan Feliks Wincenty, z Połonicy. — Chyliński Marian, z Rakowa. — Gozdowicz Kazimiérz, z Rakszowy. — Kordany Feliks, z Kopania. — Onyszkiewicz Fortunat, z Borusowa. — Perelli Wilhelm, z Woli arłamowskiéj. — Schyryń Piotr Józef, z Hubinia. — Zamorski Jan, z Brodów.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 29. listopada.

Hr. Waldstein, c. k. jenerał, do Stryja. — Hr. Potocki Alfred, do Bartatowa. — Hr. Borkowski Stanisław, do Stanisławowa. — Hrabina Tarnawska Anna, do Dzikowa. — PP. Chyliński Adolf, do Krzywego. — Jaźwiński Aleksander, do Bortnik. — Pierzchała Ignacy, do Uszkowiec.

Dnia 30. listopada.

Hr. Potocki Adam, do Stanisławowa. — Hr. Edmund i Kazimiérz Dzieduszyccy, do Stryja. — PP. Nicolaus Jan, do Krakowa. — Kraiński Edmund, do Przeworska. — Obertyński Leopold, do Stryja. — Łodyński Piotr Justyn, do Prusinowa.

Kurs lwowski.

Dnia 1. grudnia.		gotówką		towarem	
		złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	mon. k.	5	47	5	52
Dukat cesarski	„ „	5	53	5	58
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	10	7	10	12
Rubel śr. rosyjski	„ „	1	58	1	59
Talar pruski	„ „	1	50	1	52
Polski kurant i pięciozłotówk.	„ „	1	28	1	29
Galicyjskie listy zastawne za 100 złr.	„ „	81	12	81	47

(Kurs wekslowy wiédeński z 28. listopada.)

Amsterdam — p. 2. m. Augsburg $125\frac{3}{4}$ l. uso. Frankfurt — l. 2. m. Genua — p. 2. m. Hamburg $186\frac{1}{2}$ l. 2. m. Liwurna — p. 2. m. Londyn 12.38. l. 2. m. Medyolan $125\frac{3}{4}$. Marsylia 151 l. Paryż 151 l. Lyon —. Bukareszt 220. Konstantynopol —. Agio duk. ces. —. Pożyczka z r. 1851 5% lit. A. $91\frac{1}{2}$. lit. B. $103\frac{2}{4}$.

(Kurs pieniężny na giełdzie Wiéd. d. 26. listopada o pół do 2giej po południu.)

Ces. dukatów stęplowanych agio $29\frac{1}{8}$. Ces. dukatów obrączkowych agio $28\frac{7}{8}$. Ros. Imperyały 9,57. Srebra agio $22\frac{3}{4}$ gotówką.

Dnia 27. października.

Ces. dukatów stęplowanych agio $29\frac{1}{2}$. Ces. dukatów obrączkowych agio $29\frac{1}{4}$. Ros. Imperyały 9,57. Srebra agio 23 gotówką.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 29. i 30. listopada.

Pora	Barometr wmierze wied. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Sredni stan temperatury do g. 6. zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
	'' ''' ''''				
6 god. zr.	27 11 6	— 1°	+ 2,5°	połud.-zachodni	pochm.
2 god. pp.	27 11 4	+ 2,5°	— 1°	połud.-zachodni	„ ⊙
10 g. w.	27 11 2	— 0°		—	„ śnieg
6 god. zr.	27 11 2	— 1°	+ 1,5°	zachodni	pochm. śnieg
2 god. zr.	27 11 9	+ 1,5°	— 1°	zachodni	„ „
10 g. w.	27 11 11	— 0,5°		—	„

TEATR.

Dziś: na dochód JPanny *Anieli Szuszkiewiczówncj* dana będzie krotochwilna opera w 3ch aktach z muzyką Karola Lipińskiego i Kauera, z kwodlibetem nowo ułożonym przez Władysława Madurowicza, pod nazwą: **„Syrena z Dniestru“** czyli: **„Terefere w tarapacie.“**

PRZEGLĄD MIESIĘCZNY
stanu galicyjskiej kasy oszczędności
z dniem 30. listopada 1851.

Stan wkładek pieniężnych z dniem 31. października 1851			złr. 1.890.534 kr. 7 den. 3
Od 1. do 30. listopada 1851 włożyło 477 stron	złr. 58.852 kr. 45 den. —		
„ „ „ wypłacono 502 stronom	— 67.312 — 51 — 3		
a zatem ubyło			— 8.460 — 6 — 3
Stan wkładek pieniężnych z dniem 30. listopada 1851			— 1.882.074 — 1 — —
Kapitał galicyjskiego instytutu ciemnych (w osobnym rachunku)			— 3.383 — 26 — 2
Ogół			— 1.885.457 — 27 — 2

Na to ma Zakład na dniu 30. listopada 1851:

a) na hypotekach	złr. 1.603.091 kr. 10 den. -
b) w zastawach na śrebra i t. d.	— 58.864 — 50 — -
c) w wekslach eskontowanych	— 40.934 — — — -
d) w galicyjskich listach zastawnych	— 159.800 — — — -
e) w obligacyach pożyczki Państwa z r. 1851	— 10.000 — — — -
f) w gotowiźnie	— 131.499 — 6 — -
razem	— 2.004.189 — 6 — -
Potrąciwszy powyższą stronom należącą się sumę	— 1.885.457 — 27 — 2
Okazuje się przewyżka w sumie	— 118.731 — 38 — 2

W którąto sumę wchodzi: prowizya od 1. lipca 1851 stronom się należąca, tudzież prowizya z pożyczek na hypoteki i z innych interesów pobrana, fundusz własny Zakładu, koszta utrzymania i zysk.

We Lwowie dnia 30. listopada 1851.

Od Dyrekcyi galicyjskiej kasy oszczędności.

Kazimierz Krasicki, naddyrektor.

S. Krawczykiewicz, dyrektor.

Główny Redaktor **M. Szreniawa Sartyni.**

Z c. k. galic. drukarni rządowej.